

STYRET 2014

Formann: Dag H. Berg tlf. 90 97 35 39
c/o Fram Pb 8832 Youngstorget, 0028 Oslo

E-post: dag.berg68@gmail.com

Nestformann Tone Dahle tlf. 90 01 62 06
Middelthunsgt. 25 A, 0368 Oslo

E-post: tone_dahle20@hotmail.com

Styremedlem:

Tore Bjørkan, tlf 99 56 13 22

Rosenlundveien 13, 1406 Ski

E-post: tore.bjorkan@hotmail.com

Styremedlem:

Per Henrik Kvitblikk m 97 57 67 76

Haugerudhagan 80, 0673 Oslo

E-post: kvitblikkph@gmail.com

Styremedlem:

Bente Holmstad p 67 13 27 93

Brenneveien 12 B, 1339 Vøyenenga m 92015671

E-post bente.holmstad@gmail.com

Styremedlem:

Martin Steiro m 95 87 96 46

Armauer Hansensgt.6, 0455 Oslo

E-post martinsteiro999@hotmail.com

Vara: Karl Solberg m 91 35 43 41

Kajaveien 32, 1430 Ås

E-post: karlanna@online.no

Vara:

Laila Davidsen, 91 14 37 15

Biskop J. Nilssønsgt. 24, 0659 Oslo

E-post laila.davidsen@getmail.no

Arrangementskomité:

Tone Dahle, leder p 90 01 62 06

Jørgen Markussen m 92 09 08 87

Han Tore Christensen 95 83 36 60

Ernst Andersen p 95 77 32 55

Oluf Danielsen tlf 99 36 85 47

Nordlands Trompet

Rigmor Eidem p 66 91 94 92

E-post: rigmor.eidem@online.no m 90 61 72 35

Ida Furnes Lauveng m 47 84 30 81

E-post: i.fulau@gmail.com

Nordlændingernes Forenings adresse:

Postboks 2645, St. Hanshaugen, 0131 Oslo

Bankkonto nr : 1503.47.65070 DnB

"Å eg minnest"

Kr 350,- levert, kr 420,- m/post

Overføres kto 1503.47.65070

Returdresse:

Nordlændingernes Forening

Postboks 2645 St Hanshaugen, 0131 Oslo

SANGKORETS STYRE

Leder: Liv Karin Lande m 95 21 14 88

Ravnkollbakken 30, 0971 Oslo

e-post: livlan@online.no

Nestleder: Yngvar Gundersen p 22 22 98 92

Eltonveien 20 A, 0586 Oslo

E-post: yngvar.gundersen@ffi.no

Sekretær: Arvid Gramstad m 93 41 86 01

Liakollveien 26B, 1259 Oslo

E-post: arvidgramstad@gmail.com

Kasserer: Martin L. Steiro p 95 87 96 46

Armauer Hansensgt 6, 0455 Oslo

e-post: martinsteiro999@hotmail.com

Dirigent: Dimitar Borissov

Koret har **øvelse** hver mandag kl 19.00-kl 21.30 i

Sinsen Kirke Lørenveien 13, 0585 Oslo

Bankgiro DnB 0540 08 46164

Hjemmeside: www.nfkor.no

e-post styret@nfkor.no

Koret er godkjent mottaker av

Grasrotandelen, orgnr 993 993 042

Koret er et blandakor og ønsker nye sangere velkommen!

Kramboden**NFK:**

CD "Mjuke vinnja" kr 100,-

Kontakt: Martin Lind Steiro, 95 87 96 46

e-post: martinsteiro999@hotmail.com

Foreningen:

Platte Kåre Espolin Johnson "Nordlandsjekt"
Kr 300,-

Kassett 125 års jubileums konsert Kr 100,-

Pin:s Nordl. Forening's logo Kr 50,-

"Vær Hilset" bok 100 års jubileum kr 150,-

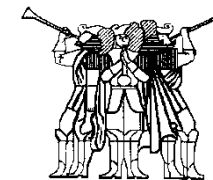
"Å eg minnest" bok 150 års jub. Kr 350/420

Kontakt: Rigmor Eidem tlf 66 91 94 92

E-post: rigmor.eidem@online.no

NORDLANDS TROMPET

Organ for Nordlændingernes Forening

Stiftet 11. oktober 1862

19. årgang

Desember 2014

Nr. 75

§ 1 Formål for Nordlændingernes Forening er:

1. Å samle kvinner og menn med interesse for Nord-Norge
2. Å virke for Nord-Norske interesser og utbre kjennskap til vår nordlige landsdel

Fredrikke Tønder-Olsen. Kaken ved avduking av minnesmerke. Foto Aina Brox
Fredrikke Tønder-Olsen etablerte Kristiania Visergutkontor i 1894. Det er i dag en blomstrende bedrift. Hennes valgspråk står på kaka. Hun var svaksynt og halt.

Formannen har ordet. Desember 2014

Gode dykk

Det nærmar seg jol og nyår. Då er det eit godt høve til å gjera opp rekneskap over hausten 2014.

Det eg tok fatt på formannsoppgåva i vår, nemnde eg at eg ynskte at me òg fekk høve til å drøfta stoda i landsdelen meir ålment. Me skulle ikkje berre vera eit sosialt tilbod for nordlendingane i hovudstadsområdet. Det fekk me godt høve til på

Kulturaften, som vart halden på Stortinget, den 14. oktober. Der fekk over 70 personar høve til ei god og forvitneleg omsyning i stortingsbygningen. Det kom so mange påmeldingar at det diverre ikkje var plass til alle.

Deltakarane fekk høyra om dagleglivet til dei folkevalde og om dei politiske prosessane i nasjonalforsamlinga. Sidan det i år er 200 år sidan Grunnlova vart fastsett, fekk me òg forteljingar om livet og hendingane på Eidsvoll denne avgjerande våren i Noregssoga - 1814. Etter omsyninga var det tid for litt mat og friske ordskifte. Det kom mange innlegg og spursmål serleg om den viktige fiskerinæringa og med det grunnlaget for busetjinga i Nord-Noreg. I tillegg var det innlegg til støtte for Oslo-OL. Det vart framheva at det var mange nordlendingar som støtta søknaden om OL i Oslo i 2022. Argumentet om at det var Oslo-hatet i dei ulike landsdelane og serleg hemnen for den tapte Tromsø-søknaden som var skuld i at OL-søknaden fall, var nok litt dryg.

Eg vil nytta høve til å takka Martin Henriksen, Kent Gudmundsen, Odd Henriksen, Tove Karoline Knutsen og ikkje minst Kåre Simonsen for at dei tok seg tid til å gjera denne tilstellinga til ein triveleg og minnerik kveld.

I november var det tid for den årlege Boknafiskaften, som i år var på Engebret Cafe. Tilstellinga vart halden i god tradisjon og etter gjetorda å døma var kvelden en suksess for dei som kom.

>

Nordlændingernes Forening i Oslo
Postboks 2645 St. Hanshaugen, 0131 Oslo
www.nordlaendingernes-forening.no
www.bblag.no
www.nfkor.no

Nordlands Trompet
Rigmor Eidem
rigmor.eidem@online.no
mobil 456 18 310

Kontakt: Rigmor Eidem, 66919492, 906 17 235 e-post: rigmor.eidem@online.no

Petter Dass' og Fredrikke Tønder-Olsens Stipendiefond

Statuttene er gjengitt i sin helhet i "Nordlands Trompet" nr. 4, og formåls-paragrafen for Fredrikke Tønder Olsens Legat har følgende ordlyd:

"Fondet har til formål å gi økonomisk støtte til utdanning for unge piker født og oppvokst i Nordland. Stipendiene gis til utdanning ved yrkesskoler, høyskoler, universiteter og til kunstnerisk utdanning."

Formålsparagrafen for Petter Dass' Stipendiefond har følgende ordlyd:

"Fondet har til formål å gi økonomisk støtte til studenter fra Nord-Norge til studium ved høyskoler og universiteter."

Søknadsfrist for 2014 gikk ut 1.nov i år.. Legatstyret behandler innkomne søknader og resultater ned navn på som får stipend, vil foreligge i januar/februar 2015. Søknader sendes til Rigmor Eidem, Fagerveien 6, 1454 Fagerstrand, e-post: rigmor.eidem@online.no

Arrangementer Høst 2014 – Vår 2015

Nordlændingernes Forening

Søndag 4. januar 2015	Avlyst
Torsdag 5. februar 2015	Årsmøte i BBF
Lørdag 7. mars 2015	Torskaften, Royal Christiania
Fredag 8. mai 2015	Pubkveld på Fridtjof

Nordlændingernes Forenings Kor

Lørdag 7. mars 2015	Torskaften, Royal Christiania

Se egen hjemmeside: www.nfkor.no

Kjære alle medlemmer. Husk å logge dere inn på www.facebook.com

Grasrotandelen, Nordlændingernes Forening org.nr: 983 712 673
Kjøper du en 5-ukers lotto, så støtter du Foreningen. Enkelt og fint

Til dere som ikke har betalt kontingenten for 2014: Det er sikkert bare en forglemmelse. Vi vil så gjerne ha dere alle som medlemmer.

Det ble tid til litt spørsmål og meningsutveksling på slutten møtet. Det var tydelig skuffelse over manglende OL'22 søknad, men saken er allerede avgjort og lagt død. Men det kan kanskje være mulighet for søknader om VM lenger frem.

Frustrasjoner over nedlagte fiskemottak og nesten døde småsteder viste godt engasjement og omtanke for nordnorge. Trålere med filetering og nedfrysing på båten er andre metoder som ikke levner mye plass for fiskemottakene. Bygningene bør kunne brukes til noe – men hva...

Odd Henriksen, Kåre Simensen, Martin Henriksen, Kent Gudmundsen, Dag H. Berg, Tove Karoline Knutsen, f R. Eidem

Et annet punkt som var oppe i praten var mulighet for toglinje mellom Kirkenes og Nikel i Russland. Det er en felles plan - JointBarentsTransport Plan2009-2013 - som støtter nordområdene – alle landene med areal i samme område har samme problem – men litt forskjellige vinkling på hvordan heve nivået.

Det er 19 stortingsrepresentanter fra Nord-Norge, de forsøker å være representant for alle tre nordligste fylkene. Det er komiteer som har oppfølging av fagområder og bransjer – Nord-Norge er representert i de fleste komiteene. Det gjelder å være aktiv og ikke ligge etter andre landsdeler.

Grunnloven og jubileet har egen utstilling i andre etasje – tegnekonkurranse og historien er godt presentert i utstillingen.

15.10.2014/Hans Jørgen Kristensen

I haust feira òg BBF- By og bygdelagsforbundet 75 år. Som formannen deltok eg for Nordlendingernes Forening, og som representant for det eldste laget i BBF, fortalde eg litt om kvifor mange fann hug til å samla seg i ulike lag og foreiningar etter som kor dei kom i frå i landet. Det var nok ikkje alltid like lett å koma til hovudstaden for ein ung nordlending. Det stød som fellesskapen som dei ulike laga gav, var nok med på å letta børa for innflyttarane. Eg minna òg om at det so seint som på midten av 1980-talet stod lysingar om at det var husvere til leige, med sluttmerknad: "Ikke nordlendinger". Dette var nok ei overvintring frå gagne tider, men like fullt gjev det inntrykk av kva som møtte mange nordlendingar for ikkje mange tiår sidan.

Elles vil eg minna om årsmøtet den 5. februar i lokala til BBF. Med ynskje om ei god jol og eit fredeleg nyår.

Vensam helsing
Dag Berg

Fra redaktøren: Takk for innlegg i bladet til Rigmor Brox Antonsen, Klaus Johnsen og Hans Jørgen Kristensen.

"Å eg minnest"

Historien om Nord-Norge og Nordlendingernes Forening gjennom 150 år. Den er skrevet av Steinar Aas, i samarbeid med Nordlendingernes Forening. Historien er fengslende og godt skrevet. Der er mange fine bilder. Den er en glede å lese.

Boka koster kr 350,- og kan leveres i Oslo-området. Den kan også sendes i posten, over hele landet, med kr 70,- i porto i tillegg. Den er enkel å bestille ved å overføre kr 350,- eller kr 420,- til: kto 1503.47.65070 Nordlendingernes Forening Postboks 2645

St.Hanshaugen, 0131 Oslo

Ta kontakt med Rigmor Eidem, tlf 906 17 235 e-post: rigmor.eidem@online.no

Avduking av minnesmerket over Fredrikke Tønder Olsen

Det blei ei høytidelig og flott avduking av minnesmerket over Fredrikke Tønder Olsen på Løkta 6. september 2014.

Vi var mange som hadde møtt opp på fergeleiet på Kopardal for å ta imot musikkorps og gjester. Først spilte korpset og så fortalte en lokal historiker, Svein Laumann, oss om stedet der Fredrikke var født og vokste opp.

Så kjørte vi til Museet "Sjyhåjen" der avdukinga skulle være.

Her var det taler av Fylkesordfører Sonja Steen, og leder i museumsforeninga, Historiker Dagrunn Grønnbeck hadde foredrag om Fredrikke Tønder Olsens liv og virke, hun hadde med seg ei Liljekonvall rot, som seinere blei satt ned ved minnesmerket. En ungdomskolegutt leste diktet Liljekonvall. Så var det tre generasjoner som sto for selve avdukinga. Jenny Bentzen 8 år, hennes mor Hilde Bentzen 32 år og meg som blei 70 år akkurat denne dagen. Korpset spilte "Barndomsminner fra Nordland" og det hele blei ei høytidelig og fin stund. Lederen i Helgeland Regionråd Sissel Hesjedal var konferansier og ledet det hele med sikker hånd. Det var gjester fra kvinneorganisasjoner i nabokommunene og fra museene i Nesna og Dønna, og slektninger av Fredrikke fra Herøy var også innbudt.

Etter avdukinga, kunne de som ville, gå fra museet og til grendehuset, her hadde 4H satt opp Fredrikke quiz langs veien.

På grendehuset var det servering av rømmegrøt og spekemat, pølser i brød, med påfølgende kaffe og kaker. Vi hadde bestilt ei stor fin Fredrikkekake fra Asvo på Dønna, og den smakte deilig...ellers hadde "alle på Løkta" bakt kake så det var et orntlig festbord..

Ordføreren i Dønna holdt tale og overrakte blomster og Sissel Hesjedal fortalte om arbeidet som var gjort for å få minnesmerket i "havn" (hun var med i hovedkomiteen og har hjulpet meg mye underveis).

Det blei delt ut premier til de som vant Fredrikke quizen, et par fra Dønna, og vi spiste og kosa oss i lag til fergeavgang kl.16.30 Helgelandsbladet og Helgelendingen fra Mosjøen dekte begivenheten, og vi var heldige og fikk et godt vær denne dagen.

Mvh. Ho Rigmor på Løkta

Les mer om Fredrikke Tønder-Olsen og hennes fantastiske liv på hjemmesiden vår.

Kulturaften på Stortinget 14. oktober 2014

Det var tydelig større interesse enn forventet da det ble anslått ca 35 personer, men det ble stoppet salg av plasser da det stoppet ved 72 deltagere. Det betyr at man må være litt raskere ute neste gang.

Stortinget og politikerne har mye å fortelle fra historien, og mer samtidige politiske saker. Koret avsluttet på sedvanlig måte med stil.

Det ble ivrig fotografert av flere på turen rundt i bygningen/-e. Det er gangveier på kjellernivå til flere nærliggende adresser hvor det er arbeidsplasser og møterom for Stortinget og andre offentlige ansatte.

Enkel og god servering ved avslutningen i et større møterom hvor koret tro til med flere gode sanger hevet kulturen av kvelden flere hakk.

Tove Karoline Knutsen forteller fra Stortingssalen. Foto H.J.K.

Lokalpolitikere som var guider fortalte om det meste av historien fra bygging av bygget og vedlikeholdet til historiske minnepunkter i politikken. Posisjoner i det offentlige Norge ble godt presentert og det ble påpekt at regjeringen kan ikke styre Stortinget. Det er Stortinget som utnevner og avgjør forslag og direktiver fra Regjeringen.

Siste brigade dro hjem i 1953. Fra da av ble forsvar av Nord-Norge prioritert.

Nær 40 nordmenn omkom under tjeneste i Tyskland, bl a i skyteulykker og i mange trafikkuulykker på gater og veier på våt brostein.

Veteranene i Tysklandsbrigaden ble for en del år siden hedret med deltakermedalje og med Forsvarets medalje for internasjonale operasjoner.

Resten av historien kommer i neste nummer.

Klaus Johnsen

Fjellhamar, 14 september 2014

Å spise møsbrømlfse i Saltværingen

Verdens beste møsbrømlfse får vi i Saltværingen.

Første mandagen i hver vintermåned samles vi som er hekta på møsbrømlfse i Saltværingen . Den holder til i Kurbadet, Akersgt. 74, Oslo, inngang Thor Olsensgt. Ring til Solveig, hvis dere lurere på noe. Jeg sier bare: Velkommen til en gastronomisk nytelse: Nam, nam!

To glade møsbrømlfseespisere. Foto R. Eidem

Solveig Saltnes Tønder. F. R. Eidem.

Avduking av minnesmerke over Fredrikke Tønder-Olsen

Rigmor Brox Antonsen, Hilde Bendtzen, Jenny Bendtzen. Foto Aina Brox

Historiker Dagrunn Grønnbech, ordfører i Dønna Anne-Sofie Sand Mathisen, fylkesordfører Sonja Steen, Inga Drotninghaug Moe 98 år, Ruth Brunsvik, Rigmor Brox Antonsen, leder av arr. Skulptør Skule Waksvik. Foto Aina Brox

I MILITÆRTJENESTE UTENFOR LANDETS GRENSER

Jeg har vært medlem av NF fra 1980-årene. Innmeldingen fant sted "i tannlegestolen" ved Det odontologiske fakultet UiO (Tannlegehøyskolen i Oslo). I foreningen har jeg deltatt ved noen få festlige anledninger, senest på torskaften 2013 som var en opplevelse.

Etter andre verdenskrig har mer enn 100 000 kvinner og menn fra alle forsvarsgrener deltatt i nesten 100 internasjonale operasjoner i over 40 land. Noen medlemmer av NF har kanskje selv deltatt, mens andre sikkert har hørt om slik norsk innsats i utlandet. For de fleste er Libanon, Balkan og Afghanistan mest kjent. Mindre kjent er nok Tysklandsbrigaden som er den første og desidert største operasjonen vi har hatt utenfor Norges grenser etter andre verdenskrig. Ca. 50.000 nordmenn tjenestegjorde i Tyskland i årene 1947 – 1953

Her skal jeg fortelle om Tysklandsbrigaden, litt fra mitt opphold der samt om aktivitet i veteranavdeling.

Tysklandsbrigaden

I 1946 besluttet Stortinget at vi skulle holde en avdeling fra Hæren på 4000 mann i Tyskland fra 1947. Avtalen gjaldt egentlig for to år, men senere ble den forlenget til 1953. En grunn til vedtaket var at vi så det som plikt å ta en forholdsmessig del av de alliertes byrder ved okkupasjonen av Tyskland. En annen grunn var at i Tyskland ville det være bedre muligheter for å utdanne Hæren enn vi foreløpig kunne skaffe i Norge. Etter opplæring ved avdelinger i Norge fulgte verneplikttjenesten i Tyskland. Norske soldater dro "Til Tyskland for freden", som det het.

I tiden 1947-1948 lå brigaden i Hartz-området i delstaten Niedersachsen. Garnisonssteder var bl a Braunschweig, Goslar, Göttingen og Northeim. Hartz-området minnet mye om Norge. Over i den sovjetiske sone kunne soldatene se vaktårnene langs sonegrensen. Fjelltoppen Brocken, (Bloksberg) ligger ikke langt unna - dit heksene fløy hver St. Hans. Brigaden sto under norsk administrasjon og jurisdiksjon, men under britisk operativ kommando. Alt militært materiell fra personlig bekledning og utrustning til kjøretøyer og våpen var britisk.

Motsetningsforholdene mellom vest og øst økte etter kuppet i Tsjekkoslovakia i februar 1948 og Berlin-blokaden i juni samme år. Forbundsrepublikken Tyskland (Vest-Tyskland) ble dannet som mottrekk og som en reaksjon opprettet russerne Den tyske demokratiske republikk (Øst-Tyskland), begge i 1948. Den "kalde krigen" var i gang, opprustning skjedde på begge sider og en ny storkrig kunne bryte ut. NATO ble dannet 1949 (Warszawapakten i 1955). På grunn av disse forholdene ønsket norske myndigheter å flytte brigaden nærmere mot Danmark. Skulle en storkrig bryte ut, ville det være lettere å trekke ut soldatene derfra enn fra midt nede i Tyskland nær sovjetsonen. I august/september 1948 ble derfor brigaden flyttet til Schleswig-Holstein. Garnisonssteder var Flensburg, Husum, Itzehoe, Holtenau, Neumünster, Rendsburg og Schleswig. Der oppholdt brigaden seg til i 1953.

Etter Koreakrigens utbrudd i 1950 bestemte våre myndigheter at Tysklandsbrigadene sammen med britiske og danske avdelinger i Schleswig-Holstein - til sammen ca 6 500 mann - skulle føre oppholdende strid tilbake mot den danske grensen i tilfelle et

sovjetrussisk angrep. Planen var strengt hemmelig og gikk bl.a. ut på å forberede spregning av jernbanebrua over Kielerkanalen for dermed å hindre og forsinke en eventuell sovjetisk fremrykking vestover. Alt dette var ukjent for soldatene. Bare et fåtall norske offiserer var gjort kjent med planene og disse var bundet av taushetsplikt.

Opprinnelig var det meningen at brigaden skulle ha en del kvinnelig personell for å arbeide i kantinen og skape et hjemlig miljø der. Men dette vakte så sterk motstand på flere hold at Stortinget bestemte at det bare skulle sendes "modne kvinner" i et begrenset antall. Normalt var det 10 kvinnelige sykepleiere ved hver brigade, og noen få kontordamer ved stabene. Beslutningen medførte at det ble behov for å leie inn ca. 1600 tyske sivile til kantinebetjening og ellers all slags vedlikeholdsarbeid og hjelpetjeneste. De var til uvurderlig nytte, for dette arbeidet måtte soldatene ellers ha gjort på bekostning av utdannelsen. Ca. 50.000 nordmenn tjenestegjorde i Tyskland i årene 1947 - 1953, den første og desidert største operasjonen vi har hatt utenfor Norges grenser i etterkrigstiden.